

# Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

**PREȚUL INSERȚIUNILOR:**

Un cm<sup>2</sup> 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRATIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

**ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA**

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

**ABONAMENTUL:**

Pe un an: 24 lei  
Pe 6 luni: 12 lei  
Pe 3 luni: 6 lei

## Binecuvîntarea bisericii din Vlădeni

Credincioșii din Vlădeni (prot. Brașov) și împrejurimi au trăit, Duminică, 21 septembrie 1969, un eveniment deosebit și anume acela al binecuvîntării bisericii lor, zidită între anii 1875—1879, iar în ultimul deceniu reparată și îmbrăcată într-o frumoasă pictură. Acest praznic a primit însă o aureolă deosebită, prin aceea că, la invitația I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, la el a participat și Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian.

În amintita Duminică deci, la ora 9.30, însoțit de P. C. vicar Tr. Belașcu și P. C. prof. D. Călugăr, a sosit I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, care a fost întâmpinat de credincioși în haine românești, iar în fața bisericii de un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu P. C. prot. al Brașovului, V. Coman, și de credincioși. P. C. prot. V. Coman a rostit un cuvînt de bun sosît, la care a răspuns I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Aceeași credincioși, îmbrăcați în haine românești, la ora 10 conduc pe P. F. Patriarh Justinian, însoțit de P. C. secretar patriarhal N. Cazacu, P. C. prot. Dr. D. Stăniloae, profesor la Institutul Teologic București, și P. C. arhid. Evghenie Dascălu.

În fruntea unui sobor de preoți și diaconi, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului întâmpină pe Prea Fericirea Sa cu un cuvînt de bun venit, la care a răspuns P. F. Patriarh Justinian.

Ambii Ierarhi au trecut apoi la slujba binecuvîntării bisericii, care a fost urmărită cu deosebit interes de mulțimea credincioșilor ce era de față.

În continuare s-a săvîrșit Sf. Liturghie arhierască, P. F. Patriarh Justinian și I. P. S. Mitropolit Nicolae fiind înconjuțați de un mare sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile au fost date de corul bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Brașov, dirijat de P. C. Gh. Diaconu, Sf. Liturghie desfășurându-se într-o atmosferă deosebit de caldă, calmă și înălțătoare.

La ectenia întreită I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit cereri speciale pentru sănătatea și propășirea în tot binele a credincioșilor prezenți, iar după ieșirea cu Sf. Daruri, P. F. Patriarh a birotmit într-un preot pe C. diacon St. Popica.

La priceasnă P. C. prot. V. Coman a talmăcit Evanghelia zilei, insistînd cu deosebire asupra înțeleșului lepădării de sine (Marcu 8, 34).

După Sf. Liturghie, șirul cuvîntărilor este deschis de P. C. prof. D. Stăniloae în al cărui cuvînt, ca fiu al comunei Vlădeni, vibrează puternic dragostea de meleagurile natale, din al căror trecut sînt evocate semnificative și instructive momente. Astfel, după ce subliniază că pentru parohia

Vlădeni „ziua de astăzi este o sărbătoare a sărbătorilor” pentru că „Patriarbul de astăzi al Bisericii Ortodoxe Române vine să cerceteze o mică parte din turma sa sufletească”, P. C. Sa deapănă fapte de seamă din istoria acestor locuri, ocupația de altă dată a vlădărenilor, care era cărăușia, ei ducînd în carele lor nu numai mărfuri ci și cărți de limbă românească și icoane pe sticlă; legătura permanentă dintre frații de pe ambele versante ale Carpaților;

înțașilor voștri puterea să ridice această biserică măreață”.

„Tot Dumnezeu este Acela care a făcut ca, la chemarea Noastră, să avem în mijlocul nostru pe Întîistătătorul Bisericii noastre, pe păstorul tuturor credincioșilor români ortodocși, și astfel praznicul de astăzi să primească o nouă lumină și o nouă bucurie”.

În continuare Înalt Prea Sfinția Sa arată că preamărirea lui Dumnezeu trebuie împreună și cu faptele noastre, ceea ce credincioșii din Vlădeni au dovedit-o prin îngrijirea și înfrumusețarea bisericii lor, prin păstrarea Legii strămoșești, cît și prin respectarea celorlalte naționalități conlocuitoare și credințele lor religioase.

În partea a doua a cuvîntului, I. P. S. Mitropolit Nicolae omagiază activitatea patriarhicească a P. F. Părinte Patriarh Justinian.

„De aceea, în numele vostru (al credincioșilor de față), în numele Mitropoliei Ardealului și al meu personal țin să mulțumesc în chip deosebit Prea Fericirii Sale pentru că a binevoit să-și rupă această zi luminoasă și să vină în mijlocul nostru, să binecuvînteze această biserică, să ne binecuvînteze pe noi pe toți și prin această binecuvîntare puterea lui Iisus Hristos să ne

lumineze, să ne ajute și să ne întărească pentru a pași mai departe”.

Un bogat cuvînt de învățătură și povețe a rostit apoi P. F. Părinte Patriarh Justinian din care desprindem gînduri ca acestea: „Am primit cu plăcere invitația Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Ardealului, adresată Nouă în urma dorinței voastre, de a veni în mijlocul vostru pentru a binecuvînta, împreună cu Înalt Prea Sfinția Sa, sfîntul vostru locaș de închinăciune, pe care l-ați împodobit atît de frumos cu jertfele voastre neprecupețite”.

„Dar am venit și ca să cinstesc împreună cu voi vrednicia înaintașilor voștri, care v-au lăsat moștenire acest locaș de închinare, zidit cu osteneala și jertfele lor și un suflet plin de o caldă credință strămoșească și de dragoste neclintită față de neam și țară”.

„Statorniciei înaintașilor voștri în credința strămoșească, ca cheag sufletesc între fii aceluiași popor român, străduinței lor de a rămîne în unitatea de gîndire și simțire românească, în aceleași tradiții de viață sufletească, cu toate despărțirile politice ce li le-au impus vitregia vremurilor pe care le-am trăit, luptei lor pentru pregătirea și înfăptuirea unității politice a întregului popor român, le datorăm puțința noastră de a fi azi împreună în acest

(Continuare în pag. 2)



Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian și Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, în timpul Sfintei Liturghii

unele răscoale împotriva iobăgiei; chipul de astăzi al Vlădenilor etc.

A vorbit apoi C. pr. Em. Tirnăcop, parohul local, care face o dare de seamă asupra lucrărilor, mulțumind Părintelui Ceresc pentru ajutorul dat în ducerea lor la bun sfîrșit.

Mulțumește de asemenea P. F. Patriarh Justinian pentru venirea în mijlocul credincioșilor vlădăreni și pentru „sprijinul material substanțial acordat”, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului „pentru venirea în mijlocul nostru și pentru binecuvîntarea sf. noastre biserici”, P. C. prof. D. Stăniloae pentru îndrumare și sprijin, precum și tuturor celor de față.

În continuare P. C. vicar Tr. Belașcu citește actul oficial de binecuvîntarea bisericii, după care I. P. S. Mitropolit Nicolae birotesește într-un sachelar pe C. pr. Em. Tirnăcop.

În cuvîntarea pe care a rostit-o, I. P. S. Mitropolit Nicolae a spus printre altele: „Veniți să cîntăm Domnului și să înălțăm cu bucurie imn Dumnezeului nostru” — sînt cuvintele Psalmistului (Ps. 94, 1), prin care se exprimă simțămintele noastre ale tuturor la acest praznic strălucit. Căci, într-adevăr, cui am putea să-i cîntăm cîntare de bucurie, pe cine am putea să preamărim cu toată inima noastră și cu întreaga noastră ființă, dacă nu pe Dumnezeuul nostru, pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, căci El a fost Acela care a dat în-



# Biserica din Moldova în timpul lui Vasile Lupu

## MITROPOLITUL VARLAAM

Cea mai însemnată dintre domniile Moldovei în prima jumătate a secolului al XVII-lea a fost, fără îndoială, a lui Vasile Lupu (1634—53), om de cultură și bun creștin, dar și de o mare mândrie, care l-au dus la multe greșeli și, în cele din urmă la pierderea tronului. În cursul domniei lui, Biserica a ajuns la o strălucire pe care n-o mai cunoscuse din timpul lui Ștefan cel Mare. Această strălucire s-a datorat fără îndoială și lui Vasile Lupu, dar și mitropolitului țării, Varlaam, care a păstorit în tot cursul domniei sale (1632—53).

Mitropolitul Varlaam era originar din părțile de sud ale Moldovei, din ținutul Putnei, trăgându-se dintr-o familie de răzeși cu numele Moțoc. Nu știm nimic însă despre primii ani ai vieții lui, nici unde a primit învățătura de carte. De tânăr și-a îndreptat pașii spre mănăstirea Secu, ctitoria marelui vornic Nestor Ureche și a soției sale Mitrofana, părinții cronicarului Grigorie Ureche. Încă înainte de anul 1613 e întâlnit în slujba de egumen al acestei mănăstiri. Pe lângă grijile gospodărești, egumenul Varlaam a avut și frumoase preocupări cărturărești. De atunci a tălmăcit în românește lucrarea ascetică *Leavșița Sfântului Ioan Scărarul*. Prin aceasta, el a început șirul unui mare număr de cărți religioase traduse în românește, care vor îmbogăți literatura noastră teologică.

Datorită rodniciei sale activității cărturărești, cât și vieții sale curate, el a fost cinstit cu rangul de arhimandrit, iar domnitorul Miron Barnovschi (1626—29) și l-a făcut duhovnic. A ajuns în curând unul din sfetnicii apropiați ai acestui domnitor, care, în decembrie 1628, îl trimitea în fruntea unei solii la Moscova. Avea cu sine scrisori de recomandare către țarul Mihail Feodorovici al Rusiei și către patriarhul Moscovei Filaret Nichitici,

date de domn și de mitropolitul Anastasie Crimca. Din scrisoarea adresată țarului, se vede că domnul îl trimisese în Rusia ca să cumpere icoane pentru ctitoriile sale. În drum spre Moscova, solia s-a abătut și pe la Kiev, unde era pe atunci egumen al vesticii mănăstiri Lavra Pecerska românul Petru Movilă, rudă cu Miron Barnovschi. Ajunsă la Moscova, solia a fost primită de țar, la 4 martie 1629. După aceasta Varlaam a comandat mai multe icoane la doi zugrăvi din Moscova. A zăbovit aici mai mult timp, căci abia în vara anului 1629 s-a întors spre casă, oprindu-se din nou la Kiev. Ajuns în Moldova, a găsit lucrurile schimbate, căci Anastasie Crimca murise, iar Miron Barnovschi fusese scos din scaun. Varlaam s-a retras atunci la mănăstirea Secu.

Dar frumoasele sale însușiri, cultura sa adâncă, strădania sa neobosită în slujba Bisericii, l-au făcut vrednic de cinstea de a fi ales în scaunul de mitropolit al Moldovei, în anul 1632. El a fost ales deci mitropolit din egumen al mănăstirii Secu, trecându-se peste episcopii de Roman, Rădăuți și Huși. Hirotonia într-un arhiereu a avut loc în ziua de 23 septembrie 1632. Primii ani de păstorie ai mitropolitului Varlaam au căzut în vremuri destul de tulburate, din pricina unor schimbări de domnie. Ea a continuat apoi nestinjenită în tot cursul domniei lui Vasile Lupu.

Din multipla activitate a mitropolitului Varlaam vom reține întâi pe cea cărturărească. La îndemnul său, Vasile Lupu s-a îngrijit de înființarea unei tipografii, adresându-se în acest scop lui Petru Movilă, acum mitropolit al Kievului. Acesta i-a trimis o tipografie, cu toate ale ei, fiind instalată în chiliile mănăstirii Trei Ierarhi din Iași. Conducerea ei a fost încredințată ieromonahului kievean Sofronie Pociatchi, trimis de Petru Movilă. Aceasta a fost prima tipografie din Moldova. Aici a început mitropolitul Varlaam tipărirea de cărți în românește, toate cu alt cuprins decât al cărților de slujbă bisericească.

Cea mai însemnată lucrare a sa, și în același timp una din cele mai de seamă din istoria vechii culturii românești, este *Cazania*, intitulată „Carte românească de învățătură la dumenecele preste an și la praznice împărătești și la svânți mari”, apărută la Iași în 1643. Are 505 file, ilustrate cu numeroase litere ornate și gravuri în lemn, reprezentând scene biblice, chipuri de sfinți, frontispicii, vignete și podoabe finale. Cartea începe cu un „Cuvînt” adresat de Vasile Lupu la „toată seminția românească pretutinderea ce se află pravoslavnică în această limbă”, arătând că dăruiește „acest dar limbii românești, carte pre limba românească, întâiu de laudă lui Dumnezeu, după aceea, de învățătură și de folos sufletelor pravoslavnică”. Urma apoi un „Cuvînt către cetitoriu” al mitropolitului Varlaam. Din acestea două prefețe se reflectă limpede unitatea de limbă a românilor din Țara Românească, Moldova și Transilvania.

Cartea are două părți: în partea întâia sînt cuprinse 54 de cazanii la Dumineci (13 ale Triodului, 9 ale Penticostului și 32 în duminicile Octoiului). Partea a doua cuprinde 21 de cazanii la diferite sărbători.

Mitropolitul moldovean și-a cules materialul „din multe scripturi din limba sloveniască”, arătînd în prefață că este „adunată din toți tălcovnicii Sfinței Evanghelii, dascălii Bisericii noastre”. Nu cunoaștem pînă acum care a fost izvorul din care s-a inspirat mitropolitul Varlaam la alcătuirea predicilor sale. În schimb, *Cazania* a adus un aport prețios la formarea limbii noastre literare, fiind scrisă într-un stil viu și plin de culoare, cu fraze bogate în comparații pitorești și expresii plastice. Prin conținutul ei, dar și prin mireasma graiului ei, Cartea românească de învățătură a lui Varlaam a cunoscut o răspîndire mult mai largă decât oricare altă carte românească veche, ajungînd nu numai în mîna vlădicilor și a preoților, ci chiar a credincioșilor de la sate. Cea mai largă răspîndire a cunoscut-o în Transilvania, unde s-au făcut chiar copii după ea și au avut loc procese pentru stăpînirea ei.

A doua carte de seamă a lui Varlaam este cea intitulată *Sapte Taine a Besearecii*, apărută la Iași în 1644 (339 file). La tălmăcirea ei a lucrat și logofătul Eustratie. Era o explicare sub formă de întrebări și răspunsuri a celor 7 Taine, cu rînduiala lor. Cartea era menită să anere temeiurile credinței ortodoxe împotriva calvinilor (din Transilvania), care nu recunoșteau cele 7 Taine.

A treia lucrare a mitropolitului Varlaam este *Răspunsul la Catehismul calvinesc*. Se știe că în

1640 conducătorii calvini ai Transilvaniei publicaseră un Catehism la Alba Iulia. Un exemplar din acesta a ajuns în mîna învățatului boier muntean Udriște Năsturel, la care l-a aflat apoi mitropolitul Varlaam, în 1644 sau 1645, cînd fusese în Țara Românească pentru ca să împace pe Matei Basarab cu Vasile Lupu. Citindu-l și văzînd că era „plin de otravă de moarte sufletească”, mitropolitul moldovean a socotit că este de datoria sa să convoace un sobor al arhierilor din amîndouă țările, spre a lua atitudine împotriva Catehismului. Soborul a avut loc în 1644 sau 1645, la Iași sau la Suceava. Au participat ierarhii din Moldova: mitropolitul Varlaam, episcopii Evloghie al Romanului, Anastasie al Rădăuților și Ghedeon al Hușilor și cei din Țara Românească: mitropolitul Teofil și episcopii Ignatie al Rîmnicului și Ștefan al Buzăului. El a avut misiunea de-a aproba Răspunsul întocmit de mitropolitul Varlaam la Catehismul din 1640. Răspunsul s-a tipărit în 1645, fără să știm unde. De o deosebită însemnatate este prefața (sa) în care apare din nou ideea de unitate națională, căci se adresa în primul rînd credincioșilor din Transilvania. El combătea apoi principalele învățături calvine expuse în Catehismul de la Alba-Iulia, dezvoltînd apoi învățătura ortodoxă (Sf. Scriptură, credința și faptele bune, Biserica, cele 7 Taine, cinstirea sfinților și icoanelor).

Răspunsul are o mare însemnatate, nu numai prin faptul că este o lucrare originală, ci și prin faptul că ne arată că Biserica ortodoxă din Țara Românească și Moldova erau conștiente de rolul ce-l aveau în menținerea unității sufletești a românilor de pretutindeni.

În 1646 a apărut ultima carte în cursul păstoririi mitropolitului Varlaam, cunoscută sub titlul de *Pravila lui Vasile Lupu* (Carte românească de învățătură la pravilele împărătești), tradusă din grecește de Eustratie logofătul.

Din șirul altor fapte petrecute în timpul lui Vasile Lupu și Varlaam trebuie să amintim și Sinodul de la Iași, din 1642, care a aprobat Mărturisirea de credință a mitropolitului Petru Movilă, despre care vom vorbi cu alt prilej.

În 1640 Vasile Lupu a pus bazele unui colegiu la Iași, desigur tot la îndemnul mitropolitului Varlaam. El s-a adresat mitropolitului Petru Movilă al Kievului, cerînd să-i trimită dascăli învățați, ceea ce a și făcut. În fruntea acestora se afla ieromonahul Sofronie Pociatchi fost rector al Colegiului din Kiev, care la Iași îndeplinea și slujba de profesor de literatură latină și egumen la Trei Ierarhi. Cursurile se făceau în limbile slavă și greacă, poate și în latină. Se predă: teologia, filozofia, retorica, poetica, catehismul, aritmetica, geometria, dialectica, astronomia, gramatica și muzica. Colegiul a decăzut după ce Vasile Lupu a pierdut scaunul domnesc.

În 1653 cînd Vasile Lupu a pierdut tronul, Varlaam s-a retras la metania sa de la Secu, de unde plecase cu 21 de ani în urmă. A trăit în liniștea acestei mănăstiri pînă la moartea sa, întimplată în toamna anului 1657. A fost așezat în mormîntul pregătit dinainte lângă peretele din afară al bisericii mănăstirii, spre strana dreaptă.

Mitropolitul Varlaam a fost unul din marii ctitori ai culturii românești și făuritor al limbii literare române, a sprijinit cu stăruință pe românii transilvăneni în lupta lor împotriva calvinismului, a stat în legătură cu Biserica Ortodoxă de pretutindeni, a avut un rol însemnat în pregătirea sinodului de la Iași, a contribuit la împăcarea dintre Matei Basarab și Vasile Lupu, a stăruit pentru înființarea colegiului din Iași și a primei tipografii moldovene, unde s-au imprimat propriile sale ostenele cărturărești. Toate acestea fac din el unul din cei mai străluciți vlădici din trecutul Bisericii noastre.

*Ctitoriile lui Vasile Lupu.* Ca și Matei Basarab, Vasile Lupu a fost un mare ctitor de lăcașuri sfinte, mai puține la număr, dar mult mai bogate și mai împodobite. În primii ani de domnie a terminat biserica *Sf. Ioan Botezătorul* din Iași, ctitoria lui Miron Barnovschi, după care au urmat bisericile din *Serbesti* (jud. Neamt), *Sf. Atanasie* din Copou-Iași etc. Cea mai bogată dintre ctitoriile sale este mănăstirea *Trei Ierarhi* (Trei Sfetite) din Iași, sfințită în 6 mai 1639 de mitropolitul Varlaam. Aici au fost înmormîntați membrii familiei ctitorului. Azi sînt depuse aici și osemintele lui Dimitrie Cantemir și Alexandru Ioan Cuza. Biserica impresionează pînă azi prin valoarea materialului (piatră și marmură) și prin mulțimea și varietatea podoabelor, fiind acoperită de sus pînă jos de sculpturi în piatră, dispuse în șiruri orizontale, fiecare deosebit de celălalt. Zugrăveala exterioară a fost lucrată de meșteri trimiși din Moscova și de doi meșteri moldoveni. Biserica a rămas pînă azi una din operele cele mai reprezentative ale arhitecturii noastre bisericești. Din nefericire unele din părțile ei originale au dispărut cu prilejul refacerii ei în secolul trecut. Vasile Lupu a ridicat apoi o biserică nouă la mănăstirea *Hlincea*, pe care n-a apucat s-o termine și a început refacerea mănăstirii

(Continuare în pag. 5)

### Binecuvîntarea bisericii...

(Urmare din pag. 1)

*sfînt locaș și de a ne ruga împreună în dreapta credință mîntuitoare în Domnul nostru Iisus Hristos.*

*„Înaintașul Nostru, mitropolitul Antim Ivireanul, martir pentru credință și neam, le dădea la 1709 preoților și credincioșilor din aceste părți sfaturi și îndemnuri să stăruie în credința strămoșească. Acum Noi, urmașii lui, ne așlăm în mijlocul urmașilor a celor înaintași ai voștri și vă dăm aceleași sfaturi și îndemnuri creștinești și românești, în împrejurări mai fericite pentru întregul nostru popor. Un alt înaintaș al Nostru, mitropolitul Daniil, scria la 1721 aceluiași preoți și credincioși din părțile Brașovului: „Nu ascultați glasul eresurilor, ci al Maicii voastre, a Sf. Bisericii, a Răsăritului, glasul cel dulce și mîntuitor carele v-a născut și v-a hrănit cu hrana cerească a dumnezeieștii Scripturi.”*

*„Aceleași sfaturi vi le împărtășește azi urmașul mitropolitului Daniil, Patriarhul întregii Biserici strămoșești: păstrați neștirbită și vie credința cea dreaptă a Domnului nostru Iisus Hristos, pe care au păstrat-o ca pe cel mai neseecat izvor de putere moșii și strămoșii voștri.”*

*Subliniind faptul că astăzi sîntem într-o singură Biserică, Biserica strămoșească, și în aceeași Patrie comună, în partea finală a cuvîntării Prea Fericitul Patriarh spune: „Guvernul Patriei noastre obîlăduiește și conduce cu iubire și înțelepciune întregul popor român spre trepte tot mai înalte de bunăstare, cultură și strălucire.”*

*„Drept aceea, vă îndemn să vă împliniți cu devotament și cu cea mai bună conștiință îndatoririle voastre față de Țara noastră scumpă, pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o, după atîtea așteptări și lupte îndelungate, ca un cămin al libertății, al frățietății, al dreptății pentru toți cetățenii ei și ca o vatră de răspîndire a păcii în întreaga lume.”*

*P. F. Patriarh Justinian a dăruit apoi Bisericii acum binecuvîntată un rînd de sf. vase aurite și procovete, iar I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae o Sf. Evanghelie, ultima ediție.*

*La agapa frățească ce a urmat și în cadrul căreia ambilor Ierarhi li s-a făcut o caldă manifestație de simpatie, au vorbit: dl B. Belei, consilier parohial, P. C. prot. V. Coman, P. C. vicar Tr. Balașcu, precum și I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. F. Patriarh Justinian.*

*Binecuvîntarea bisericii din Vlădeni rămîne deci pentru toți participanții un praznic luminos, cu bogate revărsări de raze ziditoare de suflet și dragoste de țară.*

Gh. Papuc



## SIBIUL, un nou și totuși vechi centru universitar

— Inaugurarea Facultății de filologie și istorie —

Cu prilejul deschiderii noului an universitar 1969/70, s-a inaugurat la Sibiu noua Facultate de filologie și istorie adăpostită în clădirea Liceului nr. 3, parte integrantă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. Aceasta este a 15-a facultate a Almei Mater Napocensis și inaugurarea ei a coincis în mod fericit cu aniversarea a 25 de ani de la eliberarea Patriei noastre și cu serbările jubiliare ale semicentenarului românesc al Universității Clujene.

Inaugurarea s-a desfășurat vineri, 3 octombrie 1969, în sala festivă a Astei Culturale, în prezența unui numeros public sibian în frunte cu forurile superioare din localitate, de față fiind ministrul învățământului, dl Miron Constantinescu, rectorul Universității din Cluj, prof. Dr. Ștefan Pascu, academicienul Constantin Daicovici, decanul noii facultăți, Dr. Nicolae Lupu, corpul didactic și studenți.

Vechea cetate de pe malurile Cibinului a fost din totdeauna un focar de cultură cu o bogată și prestigioasă tradiție românească, astfel că merita cu prisosință să i se dăruiască această instituție din partea Statului nostru socialist.

Se știe că după diktatul de la Viena, Universitatea Clujană a fost adăpostită timp de 5 ani (1940—1945) cu atâta dragoste între zidurile venerabilei cetăți a Sibiului, care n-a precupețit nimic ca să-i facă datoria de gazdă bună.

Acum, după aproape trei decenii, drept recunoștință, Alma Mater Napocensis a venit și a sădit în grădina cetății de pe malurile Cibinului o mlădiță care cu timpul va da viață unor lujeri ce vor transforma acest tânăr vlăstar universitar într-o Alma Mater Cibiniensis.

Sibiul Astei culturale ardelene, însă, Sibiul tradițiilor românești, Sibiul publicațiilor militante pentru drepturile neamului românesc ciscarpatin, ca „Telegraful Român” (1853), „Transilvania” lui George Barițiu (1868), „Tribuna” lui Slavici și Coșbuc (1884) etc., merita din plin acest dar din partea statului nostru de astăzi. El merita și pentru faptul că a adăpostit și în vechime institute de învățământ superior, ca de exemplu Institutul care a funcționat aici sub numele „Studium Generale Cibiniense” înființat la 1525, „Academia de drepturi”, înainte și după revoluția din 1848, unde a studiat și Simion Bărnuțiu și foarte mulți alți români etc.

Tot aici a luat ființă în 1786 prima școală românească cu caracter superior condusă pe rând de Dimitrie Eustatievici, Radu Tempea, Moise Fulea

etc., care pregătea cadre didactice pentru învățământul românesc.

La 1811 a luat ființă Institutul teologic-pedagogic, având ca prim profesor pe dascălul neamului Gheorghe Lazăr, institut care s-a dezvoltat și din 1948 a devenit Institut Teologic de grad Universitar.

Demn de subliniat mai e faptul că profesorii acestui institut au redactat în decursul vremii câteva reviste, care s-au situat de la început pe pozițiile iluminismului și progresului, unii din ei fiind membri ai Academiei Române, iar în 1919 au fost chemați la catedre de specialitate în cadrele Universității Clujene, ca: Dr. Ioan Lupaș, Silviu Dragomir, Victor Stanciu, Pavel Roșca, Ioan Matei etc.

Menționăm că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Dr. Nicolae Mladin a trimis noii Facultăți de litere și istorie, inaugurată în orașul nostru, un mesaj de urare ca ea să se dezvolte neconținut pentru a-și îndeplini cu succes misiunea de pregătire temeinică a viitoarelor noastre cadre didactice.

„Mitropolia Ardealului — se spune în acest mesaj — care în trecut a sprijinit învățământul românesc, asociațiile culturale române, conlucrarea pe plan cultural cu naționalitățile conlocuitoare, își exprimă astăzi bucuria că Sibiului cultural i s-a dăruit, prin Facultatea de istorie și filologie, o nouă instituție de prestigiu pe care o merita”...

Înaltul nostru Chiriarh a vorbit despre inaugurarea noii facultăți sibieni în Catedrala mitropolită, Duminică, 5 oct. a. c., după Sf. Liturghie, precum și la festivitatea deschiderii anului universitar 1969/70 de la Institutul nostru Teologic, elogiind progresul învățământului superior din bătrâna cetate a Sibiului.

Cu acest prilej Prezidiul a adresat o telegramă D-lui Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat, care se încheie astfel:

„Parte integrantă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, vom depune toate eforturile pentru ca acest nou vlăstar al culturii și științei să se afirme ca o instituție de prestigiu a învățământului universitar din țara noastră, din rîndul căreia să iasă cadre temeinic pregătite, care să ducă mai departe și să dezvolte pe un plan superior, în spiritul politicii generale a partidului și statului nostru, tradițiile culturale ale orașului de pe malurile Cibinului”.

Să trăiască, să crească, să înflorească noua Facultate sibiană, cel mai tânăr vlăstar universitar din țara noastră.

Nic. D. Găvozdea

## „Întoarce sabia ta la locul ei...”

Poate niciodată cuvintele adresate de Mîntuitorul apostolului Petru: „Întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri” (Matei 26, 52) n-au fost de mai mare actualitate ca în vremea noastră, cînd armele de luptă — săbiile — sînt așa de puternice încît după spusa cronicarului ni se „sparie și gîndul” cînd ne amintim de ele. Armele termo-nucleare de distrugere în masă sînt o primejdie nu numai pentru unii, ci pentru ambele părți angajate în război, ba chiar pentru întreaga omenire.

Mîntuitorul a lepădat și a dezaprobat fapta pripită și necugetată a lui Petru, care era și inutilă atunci.

Încă poetul roman Virgiliu spunea că: „Nu-i nici un bine în război!”. Întotdeauna războiul a fost o nenorocire pentru oameni. Chiar și războaiele victorioase pentru unii au adus dezastre pentru toți. De la cei vechi ne-a rămas pînă azi expresia care cuprinde un mare adevăr: „victorie a la Pyrus”, care nu înseamnă decît tot un fel de înfrîngere. Ilustrul comandant militar grec Pyrrus, regele Epirului, a bătut pe romani cu prețul unor sacrificii și pierderi imense. După această „victorie” în care armata sa aproape complet nimicită, fiind felicitat, a răspuns: „Dacă dobîndesc încă o asemenea victorie, sînt pierdut”.

Ce să spunem azi cînd atît iscusința în război cît și armele de luptă au ajuns la o așa de mare dezvoltare? Desigur că un nou război înseamnă un masacru general.

Două momente din Biblie vor ilustra acest adevăr.

În războiul ce s-a purtat între Ișboșet, fiul lui Saul, și David, s-a ajuns la un moment dat ca să se lupte numai reprezentanții celor două tabere, așa cum se făcuse înainte în lupta dintre Goliat

și David. Astfel au apărut 12 aleși dintre veniaminiți și 12 slujitori aleși de ai lui David. Rezultatul acestei lupte a fost pe cît de neașteptat, tot pe atît de îngrozitor. Toți luptătorii erau iscusiti în luptă, dar fiecare grupă se socotea că numai ea deține secretul unei tactici de luptă — adică să se lupte și cu dreapta și cu stînga. Așa s-a făcut că au pierit toți cei 24 de luptători. „Și s-au apucat de cap unul pe altul și și-au înfipt sabia unul altuia în coastă și au căzut împreună” (11 Reg. 2, 15—16). Nici iscusința n-duce nimic bun în război.

Al doilea război ilustrativ din Biblie e cel din istoria lui Samson, în care se învederează adevărul că forța face rău nu numai adversarului, ci și celui care o folosește. În dorința lui Samson de a se răzbuna pe filistenii, a ucis pe toți care se aflau în casă. „Și a zis Samson: Mori, suflete al meu, cu Filistenii!” Apoi s-a sprijinit cu toată puterea și s-a prăbușit casa peste frunțile filistenilor și peste tot poporul ce era întrînsa. Și cei pe care i-a ucis Samson la moartea sa au fost mai mulți decît toți cei care-i ucisese în viața sa” (Jud. 16, 28—30).

S-a răzbunat Samson, dar s-a pierdut și pe el. Așa pățesc cei care caută revanșe prin război. Ei se gîndesc numai la răzbunare, dar nu se gîndesc că prin ea își pregătesc propria lor piere. Deci nici iscusința și nici superioritatea armamentului nu pot să aducă nici un bine într-un nou război, ci numai distrugere, durere și moarte.

Pentru aceasta dreptcredincioșii creștini se alătură la lupta activă pentru pace lîngă toți oamenii de bunăcredință din lumea întreagă. A căuta și a urma pacea (Ps. 33, 14; 1 Petru 3, 10—12) e cea mai sfîntă sarcină creștină pe care ne-o poruncește deopotrivă atît Vechiul cît și Noul Testament.

Prot. A. Radu

## Mahatma Gandhi

Între marile aniversări culturale sărbătorite pe plan internațional în anul în curs se înscrie și numele lui Gandhi, cu prilejul împlinirii, în 2 oct. a. c., a 100 de ani de la nașterea sa.

Pe limba noastră, Mahatma înseamnă „suflet mare”, ceea ce exprimă un evident adevăr, căci mare i-a fost sufletul, cît întreaga Indie, ale cărei dureri și aspirații le-a cuprins în ființa sa, dăruindu-și-o întreagă, pînă la jertfă, pentru emanciparea și eliberarea țării și poporului său de sub jugul colonial englez.

Mohandas Karamchand Gandhi, după numele său exact, s-a născut la 2 octombrie 1869 în statul Kathiawar din India, unde tatăl și bunicul său au fost prim-miniștri.

După terminarea liceului în localitatea Rajkat, a studiat în Anglia, practicînd apoi avocatura în în orașele Bombay și Rajkat.

Lupta sa pentru drepturile poporului său se desfășoară în două etape. Prima în Africa de Sud, iar a doua la el în țară.

Astfel, în 1893 merge în Africa de Sud unde trăiau peste 150.000 de indieni, supuși la multe oprîmări și pentru ale căror drepturi Gandhi va lupta cu prețul unor mari jertfe. Căci deși avea posibilitatea să ducă o viață comodă, înstărită, el a preferat să împărtășească condițiile de trai mizere ale populației indiene, însușindu-i acesteia încrederea în viitor. În acest timp și țara sa ducea povara grea a două asuprii: cea socială și cea națională din partea coloniștilor străini.

De aceea, întorcîndu-se în patria sa, la 9 ianuarie 1915, timp de trei decenii va fi în centrul mișcării pentru eliberarea Indiei de sub asuprirea colonialismului britanic. Mijloacele sale de luptă erau dintre cele mai pașnice: anume „non violența” sau „rezistența pasivă”. În acest sens el a mobilizat obștea indiană în acțiuni fără precedent, constînd din greve, marșuri, boicotarea mărfurilor engleze etc.

Pentru aceste acțiuni ale sale, Gandhi a fost de multe ori întemnițat. În această privință, ne amintim încă de îndelungatele sale greve ale foamei, pentru că nimic nu-i putea frînge hotărîrea de a lupta, cu mijloacele preconizate de el, pentru eliberarea țării. În felul acesta, prin programul și metodele sale de acțiune, ca și prin rara popularitate de care se bucura în sînul concetățenilor săi, Gandhi a dat un deosebit impuls mișcării de eliberare națională indiană, fiind în fruntea acestei mișcări pînă la intrarea ei în faza decisivă a dobîndirii independenței Indiei. N-a apucat să-și vadă îndeplinit acest înalt vis al său, căci în 1948 Gandhi, 79 de ani avînd, a fost asasinat. Un an mai tîrziu, în aprilie 1949 India se proclamă republică, continuînd însă să rămîină ca membră a Commonwealth-ului britanic.

Pentru lupta și ideile sale generoase, umanitare, Mahatma Gandhi rămîne ca un adevărat profet al poporului indian, bucurîndu-se în același timp și de cinstirea celorlalte popoare, căci, printre altele, el era și un înflăcărat adept al păcii în întreaga lume. „Visul lui — spunea primul președinte al Indiei, Nehru — era ca India să devină un simbol și, prin exemplul său, să determine tot restul lumii să renunțe la război și la violență”.

În spiritul stimei reciproce, al respectării independenței și suveranității naționale, al egalității și avantajului reciproc, ca și cu alte țări, țara noastră întreține relații de colaborare multilaterală cu poporul indian. Acest lucru este întărit și de vizita pe care conducătorii Patriei noastre, în frunte cu Dl Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat, și Dl Ion Gheorghe Maurer, Președintele Consiliului de Miniștri, o fac în aceste zile de octombrie în India. Cinstind amintirea marelui fiu al poporului indian, conducătorii Patriei noastre au făcut o vizită și la mausoleul lui Gandhi.

Tot în această ordine de idei, menționăm și aceea că o delegație a Bisericii noastre Ortodoxe Române, în frunte cu P. F. Părinte Patriarh Justinian și din care a făcut parte și I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, aflîndu-se într-o vizită la Biserica Ortodoxă Siriană din India și trecînd prin New-Delhi, capitala țării, în 14 ianuarie 1969 a depus o coroană de flori la locul unde a fost încredinat Gandhi și pe al cărui mausoleu sînt încredinate ultimele sale cuvinte: „O, Doamne!”.

P.





## „Chipul nou al Patriei“

Intre 4—30 septembrie a. c., au avut loc la toate protopopiatele noastre din Arhiepiscopia Sibiului conferințele de orientare pentru preoțime, având ca temă oficială: „Chipul nou al Patriei. La împlinirea a 25 de ani de la eliberare (1944—1969“.

Conferințele au fost prezidate de delegați de la Centrul Arhiepiscopesc și Institutul Teologic Universitar-Sibiu și aproape la toate a asistat și Înalt Prea Sfințitul nostru Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, însoțit la unele din ele și de P. S. Episcop-vicar Visarion.

Astfel, Înalt Prea Sfinția Sa a participat la conferințele de la protopopiatele: Sibiu (4 sept. a. c.), Făgăraș (5 sept. a. c.), Brașov (9 sept. a. c.), Sf. Gheorghe (10 sept. a. c.), Mediaș (16 sept. a. c.), Sibiușoara (17 sept. a. c.), Aiud (23 sept. a. c.), Luduș (24 sept. a. c.) și Tg. Mureș (25 sept. a. c.).

La aceste conferințe Arhipăstorul nostru a fost însoțit de P. C. vicar Tr. Belascu, iar la Aiud, Luduș și Tg. Mureș I. P. S. Sa a fost însoțit și de P. S. Episcop-vicar Visarion.

P. S. Sa, însoțit de P. C. consilier I. Vlad, a participat apoi la conferințele de la Reghin (29 sept. a. c.) și Toplița (30 sept. a. c.).

Tema conferinței a dat prilej Cucerniceii preoțimii să arate marile realizări produse în Patria

noastră, în acești ultimi 25 de ani, atât pe teren politic, economic și social, cât și bisericesc, încât, într-adevăr, această perioadă istoricește scurtă a schimbat fundamental chipul scumpei noastre Patrii.

Preoții noștri s-au întrecut în a lua cuvântul, reliefind fiecare aspecte inedite din parohia sa, chipul nou al orașelor și satelor noastre, dar, după mărturia unuia dintre ei, „oricâte discuții am purta nu putem spune tot despre chipul frumos și bogat în conținut al Patriei după 25 de ani“.

La toate conferințele la care au participat au luat cuvântul și I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop-vicar Visarion, aducând prețioase completări și lumini noi asupra temei.

„Sintem foarte mulțumiți — ca să spicuiem doar câteva din gândurile și îndemmurile I. P. S. Mitropolit Nicolae împărtășite la aceste conferințe — că la marile evenimente ale poporului nostru preoțimea noastră vibrează alături de el“.

„Ne simțim fericiți că trăim în această epocă și împreună cu poporul ne angajăm ca și pe viitor să ne aducem contribuția la munca lui pentru înălțarea Patriei“, căci „Evangelhia ne cheamă să slujim poporul din care facem parte“.

I. V.

## Binecuvîntarea bisericii din Sebeș

Zidită în urmă cu aproape 200 de ani, bisericii cu hramul „Adormirii Maicii Domnului“ din Sebeș i s-au făcut, în ultimii 12 ani, reparații generale și a fost îmbrăcată într-o frumoasă haină picturală. La invitația preotului și credincioșilor, Duminică, 14 septembrie 1969, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a descins pentru a o binecuvînta.

În ajun, sîmbătă, 13 septembrie 1969, I. P. S. Sa a vizitat parohia Daia Română din apropierea Sebeșului, unde, seara, sub bolta senină a cerului, în fața bisericii, a asistat la slujba vecerniei.

După vecernie a vorbit C. pr. local N. Baciu, care, printre altele, exprimă bucuria credincioșilor de a vedea „față către față“ pe Arhipăstorul lor.

În cuvîntul său, P. C. vicar Tr. Belascu se oprește cu deosebire asupra unor înțelesuri ale sărbătorii de a doua zi: Înălțarea Sf. Cruci, îndemnînd credincioșii să fie alipiți de Sf. Biserică, „care este mama noastră“, învățîndu-ne tot ce este spre folosul nostru trupesc și sufletec.

Un bogat cuvînt de învățătură a rostit apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae, zăbovind, printre altele, asupra „Păstorului cel mare“, Iisus Hristos, asupra pregătirii și încredințării învățăturii Sale ucenicilor Săi, Sf. Apostoli, care au propovăduit-o în toate părțile lumii și care, la rîndul lor, au așezat episcopi, preoți și diaconi, care, „prin puterea primită de la Sf. Apostoli“ în Taina hirotoneiei, au dus „mai departe propovăduirea Evangheliei lui Iisus Hristos, sfintele slujbe și rînduiri de viață ale credincioșilor“.

Această Evanghelie propovădită de Iisus Hristos, de Sf. Apostoli, iar, apoi, de urmașii acestora: episcopi, preoți și diaconi, este una singură, așa cum a fost transmisă și talmăcită de Biserică din vechime, iar tîlcuirile mai noi, din ultima sută de ani de pildă, sînt „făurite de mintea omească“.

Arătînd felul cum trebuie citită Sf. Scriptură de către credincioși, care, în caz de nepricepere, trebuie să apeleze la preot, iar preotul la episcop, dacă este nevoie ș.a.m.d., precum și alte asemenea învățături și sfaturi, în încheiere I. P. S. Sa îndeamnă la unitate în credința noastră străbună și în slujirea Patriei.

A doua zi, Duminică, 14 septembrie 1969, Înaltul Ierarh a fost întîmpinat în fața bisericii parohiale din Sebeș III de către un sobor de preoți și diaconi, cuvîntul de bun venit fiind rostit de P. C. prot. V. Negrea (Alba Iulia).

După ce a răspuns la cuvintele care i-au fost adresate, I. P. S. Mitropolit Nicolae a trecut la binecuvîntarea bisericii, slujbă care a fost urmărită cu mult interes de credincioși.

Impresionante au fost pentru ei și momentele, din cadrul Sf. Liturghii arhieresti care a urmat, în care C. diacon R. Bar a fost hirotoneit preot, iar I. Goia întru diacon.

Răspunsurile au fost date de corul mixt al parohiei Sebeș I, dirijat de T. Dimitriu, la Sf. Liturghie participînd și dl pastor ev. lut. Tomke Oskar, ca reprezentant al protopopiatului ev. lut. Sebeș.

În cadrul Sf. Liturghii, I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit rugăciuni speciale pentru propășirea în toate cele bune a credincioșilor prezenți.

La priceasnă, P. C. prof. D. Călugăr a talmăcit Evanghelia zilei, insistînd cu deosebire asupra înțeleșului lepădării de sine (Marcu 8, 34).

După Sf. Liturghie vorbește C. preot I. Bologa, distins cu brîu roșu, care face o dare de seamă asupra lucrărilor săvîrșite la biserică acum binecuvîntată, mulțumind I. P. S. Sale pentru sprijinul acordat și pentru oboșeala împreună cu această descindere, precum și credincioșilor și tuturor participanților la acest praznic.

În cuvîntul său, P. C. prot. V. Negrea exprimă, printre altele, dragostea preoților și credincioșilor din prot. Alba Iulia față de Arhipăstorul lor.

P. C. vicar Tr. Belascu, care a vorbit în continuare, explică credincioșilor semnificația praznicului, originea divină a Bisericii, care ne cheamă și ne ajută la „împăcarea noastră și pacea generală“ etc., în încheiere subliniind prestigiul Bisericii și Patriei noastre în zilele de astăzi.

A vorbit apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae, care, într-o amplă cuvîntare, a dezvoltat cu deosebire gânduri asupra dăruirii de sine, asupra jertfei la care ne cheamă Iisus Hristos.

Această jertfă de sine îmbracă diferite forme. Astfel, jertfă este cînd dăm și ajutăm pe cineva în necazul lui, din bunurile cîștigate prin munca noastră, jertfă, dăruire de sine este și atunci cînd ne stăpînim mînia, cînd nu răspundem cu rău la rău, cu vrajbă la vrajbă, ci ne liniștim și rugăm pe Dumnezeu să potolească pe cel ce vine asupra noastră cu cuvinte aspre, jignitoare sau alteva asemănător, dăruire este și cînd în familie de pildă în diferite necazuri sau neînțelegeri soții între ei caută să le înlătore, cerîndu-și iertare unul altuia și rugîndu-se împreună lui Dumnezeu să le ajute în a nu se lăsa împinși de porniri nepotrivate, cu toții avînd îngăduință și răbdare în nădejdea că totdeauna binele, dreptatea, și adevărul vor birui.

Dar există și jertfe care merg pînă la dăruirea vieții, așa cum ne-a arătat Mintuitorul Iisus Hristos și așa cum, de pildă, au făcut atîți înaintași de-ai noștri pentru Lege și binele poporului.

Astăzi trăim altfel decît în trecut, în libertate, în condiții optime de dezvoltare pe toate planurile, dar cu toate acestea datoriam de a iubi pe oameni și a ne jertfi pentru binele lor nu încetează. Și vremea de astăzi ne cheamă să punem mai presus de interesele noastre, interesele obștești, ne cheamă să nu fim stăpîniți numai de gânduri trupești, ci să ne îngrijim și de viața noastră sufletească, să ne dăruim pentru semenii noștri, pentru țara noastră.

„Dacă fiecare om dintr-o țară — spune I. P. S. Sa — s-ar gîndi numai la el însuși, numai la interesele lui personale, atunci n-ar mai exista o comunitate și un popor propriu-zis“, în încheiere îndemnînd ca în toate să-l avem pe Dumnezeu, cu al cărui ajutor putem merge pe calea cea bună și roditoare și pentru noi și pentru familia și Patria noastră și pentru omenirea întregă.

A urmat apoi o masă frățască, unde au vorbit dl pastor ev. lut. Tomke Oskar, P. C. prot. V. Negrea, P. C. preoți: I. Bologa și I. Opincariu, P. C. prot. N. Cantor, dl consilier parohial I. Opincariu, P. C. prof. D. Călugăr și P. C. vicar Tr. Belascu, tuturor răspunzîndu-le I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Binecuvîntarea bisericii din Sebeș va rămîne,

## Binecuvîntarea bisericii din Voșlobeni

Printre parohiile de frunte ale extremității de nord-est a Arhiepiscopiei Sibiului, așezată nu departe de meleagurile umbrite de brazi unde Mu-reșul și Oltul fac primii pași spre lunga lor călătorie, se numără și Voșlobeni.

Silueta bisericii de aici, ce se înalță ca o săgeată albă spre slava cerului, apare de departe călătorului care vine dinspre Gheorgheni sau trecătorile Harghitei. Prin rîvna preotului și credincioșilor, acestei biserici i s-a făcut, în ultimii 5 ani, reparații capitale, interioare și exterioare, și a fost înveșmintată cu o reușită pictură în frescă.

Terminate fiind lucrările, sf. lăcaș aștepta binecuvîntarea Arhipăstorului de la Sibiu, care a răspuns invitației, Duminică, 28 septembrie 1969. Praznicul binecuvîntării a primit o notă deosebită prin aceea că I. P. S. Mitropolit Nicolae a fost însoțit și de P. S. Episcop-vicar Visarion.

Astfel, în această zi, venind de la Gheorgheni unde, în ajun, au făcut o scurtă vizită credincioșilor noștri, participînd la vecernia de sîmbătă seara, Înaltul Ierarh au fost întîmpinați de un sobor de preoți și diaconi și de credincioși.

P. C. prot. Gr. Chichernea de la Toplița a rostit un scurt cuvînt de bun venit, la care a răspuns I. P. S. Mitropolit Nicolae.

După slujba de binecuvîntare a bisericii a urmat Sf. Liturghie arhierescă, I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop-vicar Visarion fiind înconjurați de un sobor de preoți și diaconi.

Sf. Liturghie s-a desfășurat într-o caldă atmosferă de înălțare sufletească, biserică fiind neîncăpătoare pentru credincioșii veniți în straițe românești să participe la ea, fiind de față dl pastor reformat din Gheorgheni, Z. Văntsa, însoțit de un epitrop.

În rugăciunile speciale care s-au rostit au fost cuprinși nu numai credincioșii prezenți, ci și citorii, slujitorii și binefăcătorii acestui sfînt lăcaș, adormiți întru Domnul.

La priceasnă, P. C. vicar Tr. Belascu a tîlcuit Evanghelia zilei cu pescuirea minunată, insistînd cu deosebire asupra chemării la apostolie a ucenicilor Domnului și asupra muncii ca mijloc de înobilare a omului, asupra necesității ca ea să fie împletită cu rugăciunea.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, I. P. S. Mitropolit Nicolae a hirotoneit întru protopop onorar pe C. pr. local Gavril Colceriu, care a rostit apoi un cuvînt, din care a emanat bucuria sa și a bunilor săi credincioși la terminarea lucrărilor de înfrumusețare a bisericii, bucurie încununată acum de prezența Arhipăstorului nostru venit s-o binecuvînteze.

În cuvîntul său, P. C. prot. Gr. Chichernea (Toplița) exprimă străduința preoților din protopopiatul Toplița de a propovădi pe Iisus Hristos și dragostea de oameni, precum și bucuria acestora și a credincioșilor de pe aceste meleaguri, de a avea în mijlocul lor pe I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop-vicar Visarion.

În continuare a vorbit dl pastor reformat Z. Văntsa, care, în numele credincioșilor reformați din 16 comune din jur, salutînd Înaltul oaspeți, mulțumind pentru bucuria ce i s-a făcut de a participa la această sărbătoare a credincioșilor români, menționînd totodată că se simte fericit că a învățat în regimul de azi din Patria noastră și pentru că poate să stea împreună cu colegii săi din Biserica Ortodoxă Română.

A luat apoi cuvîntul P. S. Episcop-vicar Visarion, care zăbovește cu deosebire asupra importanței evenimentului reîntregirii noastre bisericești din 1948, care a fost un act firesc și prin care s-a pus capăt unei dezbinări nefirești, dictate de interese străine, aducînd în acest sens câteva semnificative exemplificări.

„De aceea — spune P. S. Sa — eu, în calitatea mea de Episcop al Bisericii Ortodoxe Române, vă rog să-mi îngăduiți să vă spun că fapta pe care ați făcut-o a fost o faptă plăcută lui Dumnezeu și credincioșilor români care, în ultimii 25 de ani, au pornit la o muncă atît de mare, de ridicare a Patriei pe noi culmi de dezvoltare multilaterală“.

„Noi trăim și slujim Biserica noastră și Patria noastră, pentru că unitatea noastră să fie tot mai sudată, nedespărțită pînă la sfîrșitul veacurilor, pentru că în unire este puterea“.

Șirul cuvîntărilor a fost încheiat de I. P. S. Mi-

(Continuare în pag. 6)

așadar, în amintirea credincioșilor drept un praznic plin de lumină și înălțare sufletească, de întărire a vieții lor pe calea dragostei de oameni și de Patrie.

Rep.



## Reparația providențială a unei nedreptăți istorice

La 21 octombrie 1969 se împlinesc 21 de ani de la reparația providențială a unei revoltătoare nedreptăți istorice: reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române prin revenirea în sinul ei a fraților transilvăneni ce fuseseră despărțiți timp de 250 de ani de Biserica-mamă, de către uneltele Curtii habsburgice din Viena. Data de 21 octombrie va rămâne înscrisă cu litere de aur în istoria neamului și a Bisericii noastre, ea însemnând un adevărat praznic de bucurie în viața poporului român dreptcredincios.

Dar an de an, data de 21 octombrie, chiar fără să vrem, rămâne și un prilej de dureroase evocări a suferințelor, umilintelor și nedreptăților la care au fost supuși din partea stăpînirii străine cei ce și-au apărut credința și legea strămoșească. Numele generalului Buccow, care a fost trimis de Curtea din Viena la 1761 în Ardeal, ca să înăbușe răscoala împotriva unirii și care a înecat în sînge această răscoală, dezlănțuind o cumplită teroare împotriva celor ce-și apărau legea și credința, distrugînd cu tunurile sau prin foc peste 150 biserici și mănăstiri din Ardeal, a rămas înscris în cartea neagră a neamului nostru, devenind astfel odios chiar și celor ce au rămas credincioși unirii, deoarece în afară de suferințele morale și materiale pricinuite, el a lipsit neamul românesc din Ardeal de valoroase monumente de credință și de artă bisericească, dovadă trănicioasă a lui pe aceste meleaguri.

Cartea vrednicilor neamului nostru păstrează însă nu numai numele, dar și faptele glorioase ale unora dintre cei mai aleși fii ai săi, care, cu prețul unor grele suferințe, și-au păstrat legea și credința. Figurile de eroi și mucenici, ca a nobilului român Gavril Nagyszegi, a protopopului brașovean Eustatie Vasilevici Grid, a călugărului Visarion Savai, a țaranului român mucenic, putrezit în temnițele Kufsteinului; Oprea Miclăuș, a protopopului Nicolae Pop din Balomir, a călugărului Nicodim, a popii Cosma din Deal, a popii Ioaneș din Galeș, a popii Ioan din Aciliu, ale femeilor din Colun care singure au scos biserica din folosul uniților, a călugărului Sofronie, a popii Ioan din Sadu și ale altora mai cunoscuți sau mai puțin cunoscuți, vor fi pururea exemple vii și nestere de eroi ai dreptei credințe. Prețuind și cinstind lupta și suferințele îndurate de aceștia, Biserica noastră a canonizat în anul 1955 pe trei dintre ei, ridicîndu-i la rangul de sfinți și așezîndu-le prăznuirea la data de 21 octombrie; aceștia sînt: Visarion, Sofronie și Oprea Miclăuș.

Dar dacă lupta împotriva unirii a luat o amploare deosebită și o vehementă neîntîlnită mai ales în unele ținuturi ca: al Sibiului, Brașovului, Făgărașului, Hălmeagului, Zărandului, Albei-Iulii și Zlatnei — despre care posedăm de altfel și numeroase documente — aceasta nu înseamnă că în alte ținuturi ca: al Banatului, Crișanei, Maramureșului, Solnocului, Bistriței etc., ea a fost mai puțin înverșunată. În tradiția poporului au rămas pînă astăzi numeroase mărturii despre aceste lupte, iar în unele cazuri se păstrează dovezi materiale indiscutabile despre acestea. O astfel de dovadă o semnalează în cele ce urmează.

Zilele trecute am avut prilejul să vizitez pentru prima oară orașul Lugoj. Cu această ocazie am cercetat cele două biserici românești, după informațiile primite ambele din veacul al XVIII-lea, care, deși cu o arhitectură caracteristică acelor vremuri, înainte cu cîteva decenii au fost împodobite cu frumoase picturi, cea veche ortodoxă fiind opera pictorului A. Demian, iar cea reventă a profesorului lugojan Simionescu. La colțul pietii în care se află biserica veche ortodoxă, am observat un turn-fațadă de biserică, încadrat între clădirile ce se înșirau de-a lungul pietii. Am fost surprins de aspectul arhitectural al acestui turn care nu se încadra ca stil în ansamblul clădirilor învecinate, dar care mi-a trezit bănuiala că are o istorie ciudată. Am cerut lămuriri de la p. protopop al Lugojului Toma Bujor și am aflat următoarele:

În ținutul Lugojului, uniția n-a făcut prozeliti. Dar s-a încercat să se momască, pentru a trece la uniție, mai ales populația nevoiașă de la periferiile orașului. Astfel, prin promisiuni și daruri în bani, s-a reușit să se cîștige pentru unire cîteva suflete. Dar întrucît cei trecuți la unire nu aveau biserică, stîrea că una din bisericile ortodoxe va fi dată uniților s-a răspîndit fulgerător între credincioși. Fără să stea în cumpănă, aceștia s-au adunat noaptea și au demolat complet biserica sortită să fie dată uniților, lăsîndu-i neatins numai turnul, care pînă astăzi stă mărturie a curajului lor în fața

stăpînirii, dar și a dragostei față de Biserica strămoșească, pe care n-o voiau micșorată prin dezertări la uniție.

Numai mai tîrziu, cînd numărul celor trecuți la uniție a sporit, s-a construit de către stăpînire o biserică și pentru ei, care a devenit apoi catedrala episcopiei unite de mai tîrziu, înfrîntată aici tocmai pentru a răspîndi și consolida unirea în aceste ținuturi.

Asemenea fapte vrednice de amintire din lupta împotriva uniției s-au petrecut și în ținutul Bistriței. Trecuți la uniție numai printr-o falsă conscriere oficială, comunele de pe valea Someșului, din părțile Năsăudului, n-au voit nicidecum să primească unirea, cu toate măsurile luate de Buccow. Cînd el însuși a încercat să îi convingă să treacă la unire, bărbații s-au refugiat în munți. Atunci Buccow a trimis în aceste părți cîteva escadroane ale regimentului de husari, comandat de generalul conte Adam Bethlen, care se afla atunci în Ardeal. De altfel documentele vremii fac mențiune despre o luptă sîngeroasă ce s-a dat la granița dintre comunele Feldru, Nepos și Dumitra, între trupele imperiale și țărani înarmați doar cu furci, coase și securi. Astfel, husarii au început o sîngeroasă reprizare în aceste comune. Fruntașii satelor Rebra, Vărărea (Nepos), Feldru, Singeorz și Maieru au fost adunați în Singeorz (astăzi orașul Singeorz-Băi), fiind așezați în ulițe pe două rînduri, iar husarii i-au amenințat cu împușcarea, dacă nu vor trece la unire. Dar tot poporul adunat acolo n-a voit să se lapede de legea strămoșească, ci, cîzînd în genunchi, s-au rugat să fie omorîți, căci — ziceau ei — mai degrabă voiesc să li se taie capetele, decît să-și părăsească legea și să treacă la uniție.

Văzînd dirzenia și curajul lor și dîndu-și seama că acești români mai degrabă își dau viața decît să treacă la uniție, Buccow s-a folosit de alte metode. Satele amintite au fost împînțite de soldați, încartiruiți aproape în fiecare casă, iar capii rezistenței au fost întemnițați, iar unii executați. Soldații au fost menținuți în casele țaranilor, pînă ce aceștia treceau la uniție. Se cunosc cazuri cînd soldații au fost menținuți în unele locuri timp de 3 ani, pînă cînd rezistența împotriva unirii a fost înfrîntă. Cu această metodă, la care s-au adăugat fel de fel de momeli și promisiuni, români de pe valea Someșului au fost siliți să treacă la uniție.

În istoria trecutului de două veacuri și jumătate a românilor din Transilvania, sînt înscrise numeroase pagini de lupte și suferințe pentru credința și legea strămoșească. Astăzi însă toate acestea se estompează în marea bucurie a revenirii urmașilor celor ce au suferit atît de mult, la sinul Bisericii strămoșești. Biserica românească este iarăși una. Sînt semnificative în această privință cele scrise de I. P. S. Sa Dr. Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului: „Căci, privind peste istoria Bisericii noastre, putem spune că această Biserică se aseamănă cu un fluviu, care vreme de veacuri a cuprins pe toți credincioșii români. Apoi fluviul s-a despărțit în două brațe, în care curgeau aceleași valuri și se răsfrîngea același cer. Prin reîntregirea bisericească de la 21 octombrie 1948, cele două brațe s-au împreunat iarăși. Acum fluviul credinței strămoșești curge liniștit, răsfrînge luminile cerului, fructifică pămîntul inimilor credincioase, revărsă darurile sale peste toate sufletele și — înfrățit cu pămîntul strămoșesc — slujește idealurile superioare ale poporului român, ale omenirii întregi“.

I. Zăgrean

## Biserica din Moldova în timpul...

(Urmare din pag. 2)

Golia din Iași. Amîndouă au fost terminate de fiul său Ștefăniță Vodă.

În afara hotarelor țării a ridicat o biserică cu hramul Sf. Paraschiva în Liov, înzestrînd-o cu o moșie în apropiere și biserica Stelea din Tîrgoviște în urma împăcării sale cu Matei Basarab (1644—45). După pilda sa, fratele său Gavriil Hatmanul și soția sa Liliana au ridicat mănăstirea Agapia (cea nouă).

Un fapt vrednic de reținut este și acela că Vasile Lupu a plătit numeroase datorii ale Patriarhiei din Constantinopol, stabilindu-i rînduiei noi de gospodărie. Drept recunoștință patriarhul și sinodul său au dăruit domnului moldovean moaștele Cuvioasei Paraschiva. Ele au fost primite în țară cu mare alai și așezate în biserica Trei Ierarhi (13 iunie 1641). Azi se găsesc în catedrala mitropolitană din Iași. La fel a plătit Vasile Lupu și datoriile Sfîntului Mormînt din Ierusalim și a ajutat mănăstirile din Muntele Athos.

Toate acestea ni-l arată ca un mare sprijinitor al Ortodoxiei. Datorită și concursului prețios al mitropolitului Varlaam, domnia lui Vasile Lupu a fost una din cele mai rodnice pe plan bisericesc.

Mircea Păcurariu

## Inceperea

### noului an de muncă la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

După ce în cursul lunii septembrie a. c. au avut loc felurite examene ale sesiunii de toamnă, cursurile noului an școlar 1969—70 la Institutul Teologic Universitar din Sibiu au început — cu o Sf. Liturghie și cu Sfințirea Apei — în dimineața zilei de miercuri, 1 octombrie a. c.

Deschiderea festivă a anului școlar s-a săvîrșit Duminică, 5 oct. a. c. Dimineața, profesorii și studenții Institutului au luat parte la Sf. Liturghie, în Catedrala mitropolitană — săvîrșită de un sobor de preoți alcătuit în majoritate din profesori de teologie —, au ascultat predica P. C. prof. dr. Milan Șesan și cuvîntul adresat credincioșilor de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, privitor la mersul vieții noastre bisericești în ultimele săptămîni. S-a citit din ușile împărătești ale Sf. Altar rugăciunea de invocare a ajutorului dumnezeiesc asupra muncii de învățătură și educație preotească ce începea atunci.

La orele 12, în sala de festivități (aula) a Institutului, a început desfășurarea programului serbării de început de an școlar.

La intrarea în aulă, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a fost întîmpinat cu Imnul arhieresc de către Corul studenților teologi, dirijat de P. C. prof. Gheorghe Șoima.

I. P. S. Sa a luat loc la masa prezidială, precum și P. C. prof. Dr. Isidor Todoran, noul rector al Institutului.

În sală — înafară de profesorii, funcționarii și studenții Institutului — se aflau: P. C. vicar arhieresc Tr. Belășcu, P. C. prof. Dr. Sofron Vlad, fost rector, care și-a cerut pensionarea pentru limită de vîrstă pe data de 1 oct. a. c., dl vicar și decan prof. Dr. Hermann Binder, P. Cuv. arhim.-stareț Ioan Dinu, consilierii arhierescopesci P. C. pr. Ioan Vlad și Ioan Floca, secretarul arhier. P. C. pr. Filaret Costea, slujitori bisericești, părinți ai studenților teologi și numeroși credincioși.

După ce corul a executat compoziția religioasă „Taina Creștinătății“ (după textul din I Tim. 3. 16), a luat cuvîntul noul rector al Institutului, P. C. prof. Dr. Isidor Todoran. P. C. Sa a evocat strădaniile desfășurate de acest vechi și meritos așezămînt al Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal de-a hărăzi sfintei instituții slujitori vrednici, iar poporului nostru credincios îndrumători cu dragoste de țară, pătrunși de idealurile și aspirațiile obștești. Astăzi, Institutul Teologic Universitar din Sibiu — care are o existență neîntreruptă de aproape 160 de ani — crește preoți adînc înrădăcinați în pămîntul bun al Ortodoxiei românești și cetățeni strădălnici ai Patriei noastre socialiste în plină înflorire, luptători convingși pentru pace și propășire, pentru bunăînțelegere și înfrățire între toți fiii poporului nostru, elemente de sprijin

(Continuare în pag. 6)

## Vizită arhierescă

În cadrul atribuțiilor sale de episcop-vicar al Mitropoliei Ardealului și la invitația P. S. Episcop Teofil al Clujului, P. S. Episcop-vicar Visarion Aștilean-Rășinăreanu, a făcut, Duminică, 26 oct. 1969, sîrbătoarea Sf. Dumitru, o vizită arhierescă în parohia Suceag-Cluj, unde Prea Sfinția Sa a copilărit.

Insoțit de P. C. preot prof. Onisie Moraru, consilier eparhial, ca delegat al P. S. Episcop Teofil, și împreună cu un sobor de slujitori, preoți și diaconi, P. S. Visarion a slujit Sf. Liturghie, fiind prezent și pastorul reformat din Suceag, Felbazi Arpad, cu consilierii săi parohiali.

Primirea deosebit de călduroasă din partea credincioșilor, desfășurarea cu solemnitate a Sf. Liturghii arhieresti și cuvîntul de învățătură rostit de P. S. Episcop Visarion, a făcut ca sîrbătoarea să fie o manifestare de creștinească bucurie și de aleasă zidire duhovnicească.

Să binecuvînteze Tatăl Ceresc osteneala depusă, iar sămînța aruncată în ogrorul sufletelor să rodească îmbelșugat roade de îndemn cald în hărnicie și muncă în mijlocul suceganilor, pentru binele și prosperitatea Bisericii Ortodoxe Române strămoșești și a Patriei noastre, Republica Socialistă România.

Rep.



## Inceperea noului an de muncă...

(Urmare din pag. 5)

ale unității bisericești și naționale care ne sînt scumpe tuturor.

P. C. Sa a adus elogiile convenite fostului rector al Institutului nostru teologic, părintelui profesor Dr. Sofron Vlad, care vreme de 17 ani s-a devotat cu o rară putere de abnegație problemelor de conducere a acestui așezămînt bisericesc, făcînd din grijile pentru bunul lui mers preocuparea sa de căpetenie. Aplauze furtunoase și îndelungate au salutat pe venerabilul dascăl de teologie, subliniînd vrednicile lui de toți știute și apreciate. Corul studenților teologi s-a asociat spontan la această manifestare de simpatie și recunoștință, intonînd puternic un întreit „Mulți ani trăiască”. Covîrșit de emoție, sărbătoritul s-a ridicat de la locul său mulțumind tuturor pentru dragostea și prețuirea arătate într-un moment atît de zguduitor al laborioasei sale vieți de trudă și dăruire integrală pentru propășirea Bisericii și poporului nostru.

De asemenea a fost subliniată activitatea desfășurată de P. C. duhovnic Dr. Simion Radu, trecut la pensie pe data de 1 oct. a. c.

P. C. rector a încheiat exprimînd mulțumiri pentru sprijinul ce-l dau permanent Institutului, ca să-și poată îndeplini misiunea sa, Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, Departamentului Cultelor și Înălților Ierarhi ocîrmuitori ai eparhiilor din Mitropoliile Ardealului și Banatului.

După ce corul a executat compoziția patriotică „Frumoasă ești, Patria mea” (de Gh. Șoima), dl vicar și decan prof. Dr. H. Binder a făcut urări de bine Institutului nostru teologic pentru noul an școlar din partea Institutului Teologic Universitar Protestant Mixt din Cluj-Sibiu, scoțînd în evidență înțelegerea frățească ce caracterizează astăzi legăturile dintre slujitorii și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române și Bisericii evanghelice-luterane.

Corul a executat apoi compoziția patriotică „Munca noastră să rodească” (de C. Arion).

La sfîrșit, a luat cuvîntul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului.

*E mare bucurie să începi un an de muncă într-un așezămînt bisericesc atît de vechi și de merituos ca Institutul nostru teologic — a spus, în esență, Arhiepiscopul nostru — dar și răspunderea pentru dreapta îndreptare a acestei munci este tot atît de mare. Tradiția înaintașilor ne obligă să fim la înălțimea lor și așa cum ei au răspuns sarcinilor epocii lor, noi să ne dovedim la înălțimea chemării pe care ne-o face epoca noastră. Bisericiile nu sînt corpuri izolate în atmosfera vremii noastre. Înfrățite în spirit ecumenist, ele participă la explozia de înnoire a vieții contemporane. În noi pulsează suflul și năzuințele poporului nostru spre progres multilateral, spre pace și înfrățire între toate popoarele lumii. Noi sîntem ancorati în actualitate, ne simțim confrunțați cu problemele vieții contemporane, cărora Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos, învățătura Bisericii noastre ne ajută să le dăm dezlegări lui Dumnezeu bineplăcute și nouă, poporului nostru, întregii omeniri, de cel mai mare folos.*

I. P. S. Sa a adresat studenților teologi părințești îndemnuri de a folosi timpul și posibilitățile de lucru pe care le au în Institut spre a se pregăti temeinic, ca să devină vrednici slujitori bisericești și îndrumători ai credincioșilor pe căile drepte credințe și ale dragostei de neam. Teologia nu este numai „cuvînt despre Dumnezeu”, ci și trăire religioasă-morală. „Cum poți vorbi despre ceva ce n-ai văzut?” — spunea Sf. Simeon Noul Teolog. Educația nu e numai acțiune dinafară, ci și acțiune proprie, dinăuntru, autoeducație. La ceea ce-i oferă Biserica și Institutul Teologic, studentul în teologie trebuie să adauge propria sa rîvnă și strădanie de a se forma cît mai corespondent misiunii ce o are de îndeplinit ca păstor de suflete. Misiunea aceasta îi impune, între altele, să cultive relații de frățietate cu cei de altă credință.

I. P. S. Sa a subliniat, cu bucurie, înfrățirea în orașul nostru a unei facultăți aparținătoare Universității din Cluj, făcîndu-i urări de propășire; a subliniat meritele rectorului pensionat și ale fostului duhovnic și a încheiat îndreptînd gînduri de prețuire și recunoștință către ocîrmuirea de Stat în frunte cu Dl Președinte Nicolae Ceaușescu și către ocîrmuirea bisericească în frunte cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian.

Au fost expediate telegrame omagiale Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, Dlui Secretar general al Departamentului Cultelor profesor Dumitru Dogaru și Înălților Ierarhi din Mitropoliile Ardealului și Banatului.

Reporter

## Odă României mele

1944—1969

*Tu n-ai să pieri! Nu, niciodată,  
O țara mea cea adorată!  
Vei înflori de-a pururea  
Prm munca noastră-tuturora.*

*Tu, veșnic o să fii sub soare  
Grădina cea mai roditoare,  
Iar fii tăi — ce pacea vor —  
Un bun și înțelept popor!*

*Cinstire deci, cinstire ție,  
De mulți cîntată Românie.  
Și-n veci păzită fii mereu  
De milostivul Dumnezeu!*

Nicolae Isac  
cîntăreț bisericesc

## † Protosinghelul Anatolie Scurtu

Clerul și credincioșii orașului Sibiu au rămas adînc consternați, cînd în dimineața zilei de 1 septembrie a.c., au auzit clopotele Catedralei sunînd și anunțînd trecerea la cele veșnice a protos. Anatolie Scurtu, eclesiarhul Catedralei noastre.

Slujba înmormîntării, la care a asistat și I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin, a fost oficiată de

## Binecuvîntarea bis. din Voșlobeni

(Urmare din pag. 5)

Mitropolit Nicolae, care, inspirîndu-se din realitatea geografică înconjurătoare, a rostit un bogat cuvînt de învățătură, axat în special pe rostul munților în Vestament și Noul Testament, căci, după cum remarcă I. P. S. Sa, „atît în Vechiul cît și în Noul Testament faptele mai însemnate, de întîlnire a omului cu Dumnezeu nu s-au petrecut la șes, ci la munte, pe înălțimi”.

Astfel, credința lui Avram a fost încercată, pentru a fi pildă tuturor generațiilor de după el, pe muntele Morea, Moise a primit Tablele Legii cu cele 10 porunci pe muntele Sinai, pe muntele Mîntuitorului Iisus Hristos a rostit o importantă cuvîntare a Sa, pe muntele Taborului s-a schimbat la Față, pe muntele Golgota s-a răstignit și tot pe munte s-a înălțat la cer.

Muntele reconfortează nu numai trupește, ci mai ales ne înalță sufletește, făcîndu-ne să preamărim „pe Dumnezeu pentru frumusețea, pentru măreția, pentru imensitatea care se deschide în fața ochilor tăi. Căci întregul Univers, tot ceea ce vedem și cunoaștem este un templu al lui Dumnezeu, care ne grăiește de El, despre puterea Lui, despre înțelepciunea Lui, despre rînduiala pe care El a pus-o pretutindeni”.

Biserica acum binecuvîntată, ca de altfel toate bisericile noastre spre care să urcăm cu toții, este și ea un fel de Golgotă pe care s-a răstignit Iisus Hristos, un fel de „munte al munților”, „cel mai înalt munte nu după metri”, ci pentru că aici se revărsă bogat darul lui Dumnezeu, ajutîndu-ne „să fim mereu oameni noi, oameni mai plini de bună-tate, mai plini de dragoste, oameni mai lepădați de ură, de răutate, de fală deșartă, de mîndrie, oameni cu adevărat luminați de harul lui Dumnezeu, cinstiți și harnici, oameni vrednici de laudă și pentru Biserica lui Iisus Hristos și pentru țara ai cărei fii sîntem cu toții”.

„Să veniți mereu să vă împropățați puterile sufletești pe Golgota aceasta, pe muntele acesta al sfințeniei” — spune în încheiere I. P. S. Sa.

I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a uns apoi cu untdelemn sfințit pe toți credincioșii prezenți, după care la casa parohială, s-a servit o masă frățească, la care au vorbit: P. C. prot. onor. G. Colceriu, dl pastor reformat Z. Văntsa, P. C. prot. Gr. Chichernea, C. preoți Al. Lazăr (Borsec), V. Bujoreanu (Gheorgheni), G. Dunca (Tulgheș), dl cons. parohial Alex. Voaides și P. C. vicar Tr. Belașcu.

A vorbit de asemenea P. S. Episcop-vicar Visarion.

Tuturor a răspuns I. P. S. Mitropolit Nicolae Aruncînd privirile minții înapoi peste praznicul binecuvîntării bisericii din Voșlobeni, el ne apare pentru toți participanții ca o oază întremătoare, însuflătoare de puteri trupești și sufletești spre o viață creștinească și cetățenească cît mai aleasă.

Gh. P.

un sobor de preoți în frunte cu P. C. vicar Traian Belașcu, iar corul Catedralei a dat răspunsurile.

Primul vorbitor, P. C. prot. Ioan Boțocan, în mișcătoare cuvinte a descris viața și activitatea celui adormit, scoțînd în evidență meritele lui. Părințele Anatolie a fost un psalt înzestrat cu o voce puternică și caldă — bas cantabil, dirijor și chiar compozitor, între compozițiile sale înscriindu-se: Sfînta Liturghie întreagă, cîntări la cununii, la înmormîntări și la diferite alte ocazii, priclesne. De asemenea troparul Învierii, Hristos a înviat, îl cîntă și corul Catedralei noastre, totdeauna producînd un profund efect în inimile celor ce îl ascultă. Părințele Anatolie Scurtu a venit în Sibiu în calitate de profesor titular de muzică bisericească la fosta Școală de Cîntăreți „Dimitrie Cunțan” și apoi, în continuare, a împlinit funcția de eclesiarh al catedralei de care s-a îngrijit ca de casa sa. Demn și sobru în ținută, serios și pătruns de duhul credinței și al evlaviei în timpul slujbei sale, cînd cînta la strană și cînd slujea la altar. Vorbitorul încheie cu mișcătoare și evocatoare cuvinte de rămas bun.

A vorbit apoi P. C. vicar Tr. Belașcu. P. C. Sa a scos în evidență din viața și activitatea adormitului întru Domnul talentul și darul deosebit al cîntării, devotamentul cu care și-a împlinit datoria de profesor și de eclesiarh și pricepera cu care s-a achitat de îndatoririle sale. În fiecare Duminică și sărbătoare a fost însoțitorul celor patru Înalți ierarhi sub care a slujit de cînd a venit în Sibiu, de la reședința la catedrală și înapoi. O boală crudă l-a doborît și l-a răpus, cînd puterea lui de muncă și debitul vocal nu dau nici un semn de oboseală. Boala i-a fost cu atît mai grea cu cît singurătatea i-a sporit-o. Spovedit și împărtășit cu trei zile înainte de a închide ochii, părintele Anatolie trece împăcat cu toată lumea și cu Dumnezeu la cele veșnice.

I. P. S. Mitropolit Nicolae prin prezența Sa a apreciat activitatea răposatului, mai ales pe cea din Sibiu pe care a desfășurat-o pe parcursul a 32 de ani, spune vorbitorul și prin el îi aduce ultimul omagiu.

Apoi, în dangăt de clopote, condus de soborul preoților și de mulțime de popor, rămășițele protos. Anatolie Scurtu au fost depuse în cimitirul comunal Sibiu, în frumoasa după masă a zilei de toamnă, 3 septembrie.

Dumnezeu să-l ierte și să-i facă parte de odihnă și de fericire veșnică!

I. B.

## † Preotul Gheorghe Corbu

În ziua de 10 septembrie a.c., a încetat din viață, după o scurtă suferință, în urma unei operații, preotul Gheorghe Corbu din parohia Hărman, topopiatul Brașov, în vîrstă de 58 de ani.

Fiu de țărani din această frunză comună, adormitul în Domnul a făcut studiile secundare la Liceul „Andrei Șașuna” din Brașov și „Gheorghe Lazăr” din Sibiu. A urmat Academia Teologică din Sibiu, după care s-a hirotonit preot pentru parohia Ariujd, din prot. Sf. Gheorghe. În această parohie a păstorit mai bine de zece ani, după care a venit preot în comuna sa natală.

Spirit viu și inteligent, preotul Gheorghe Corbu a fost un zelos păstor sufleteș, bun slujitor al altarului, părinte și frate bun al credincioșilor săi, pe care i-a însoțit îndeaproape în toate împrejurările vieții și i-a povățuit pe drumul cel bun al dragostei de Dumnezeu și de Patrie.

Față de credincioșii Bisericii evanghelice luterane din localitate, el s-a manifestat ca un povățuitor larg, înțelegînd viața lor și sprijinindu-i cu cuvîntul și fapta, așa precum a reieșit din cuvîntul pastorului evanghelic și din participarea numeroșilor credincioși evanghelici la serviciul înmormîntării.

Pentru rodnică sa activitate pe tărîm bisericesc, Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae l-a distins cu brîu roșu.

Slujba înmormîntării s-a săvîrșit în biserică parohială, în ziua de 12 sept. a.c., de către P. C. prot. Dr. Vasile Coman, înconjurat de un numeros sobor de preoți și în asistența unei mari mulțimi de credincioși.

Viața și activitatea adormitului în Domnul a fost înfățișată în cuvîntările P. C. prot. Vasile Coman, prot. N. Frateș, pr. Constantin Dirjan, pr. N. Mocioiu, pastorul evanghelic din localitate, un reprezentant al consiliului parohial.

Dumnezeu să-l odihnească și să-l așeze în rîndul păstorilor buni.

Participant